

אבי! אבי! רקב ישראל ופרשותיו!

העניינים

מקבוצות-שוליים קטנטנות, שהשפעתן הפוליטית זעירה.

במצואות זו ממלאים אמצעי-התיק שורת את התפקיד השמור בחברה מתוקנת לאופוזיציה: הביקורת על המימסד, המילחמה בשחיתות וביעיצות על כל צורותיה, העלאת רעיונות חדשים.

לא כל קהילת-התיקשורת עומדת בתפקיד זה במידה שווה של רבקות ומסירות. רכיש-רבים הולכים בתלם, ומסתפקים בתפקיד הפילגש הצייתנית. אך יש רב אנשים ודי כלים בקהילת-התיקשורת כדי לעמוד במשימה חיונית זו. פרשת-השב"כ היא דוגמה לכך. קומץ עיתונאים וצלמים הם שחשפו לראשונה את הפרשה הזאת (ואני גא בתפקיד הבלעדי שמלאו שבעותיו, ונשותיו, בשעות הראשונות, המכריעות, של הפרשה).

בכל שלבי הפרשה היה תפקיד הגוסים הפוליטיים שולי, וכמעט טרמי פיסטי. קהילת-התיקשורת, ואחריה גם הקהילה המישפטית, הן שנשארו בעול המאבק בכל השלבים.

לכן מוכן בהחלט ועם המימסד הפוליטי על אמצעי-התיקשורת, והחלטנו הנחושה לסתום להם את הפה אחת ולתמיד. ראשי-המימסד צורקים בהחלט בהערכתם שאם ייסתם פי העיתונות, בדרך זו או אחרת, לא תהיה עוד ביקורת על מעשיהם, והם יוכלו לעשות כאוות נפשם וככל העולה על רוחם: לשרוד את קופת-המדינה, לעשוק את הציבור, לרדות בו באין מפריע, לשקר, לרמות, להדיח, וגם — כפי שקרה כפרשה זו — לרצוח ממש.

כל זה, כמובן, בשם הסטרייטוויז, האינטרס הלאומי, ביטחון-המדינה ושאר מילות צופן של הנזכרים והי רודנים בכל הארצות ובכל התקופות.

אני בא כאן להתווכח שוב — בפעם המידע יודע-כמה, על ההצעה לאסור על אמצעי-התיקשורת לזהות חשודים.

הצעה זו עלתה בכל כנסת שהייתה חבר בה, וגם באחרות. העדתי על נושא זה כמה וכמה פעמים בוועדות-הכנסת, וכתבתי עליה רבבות מילים. העניין נדון לאורכו ולרוחבו פעמים רבות. בכל פעם הוכח לכל בר-דעת שהצעה זו היא

אסון לרמוקרטיות, שתביא בהכרח למעצרים המוניים, שתאמלל אנשים ומישפחות, שתביא למימסד של מעצרים חשאיים כמו בגרועות שבמדינות הרודניות, משמאל ומימין. כל זה תוך הסתמכות חסרה על הצורך, להגן על האיש הקטן.

די לציין ש מעולם לא עלתה הצעה זו בעיקבות עולל כלשהו שנעשה לה. איש קטן, בכל פעם עלתה ההצעה בסמוך לשערוריה פוליטית גדולה, פרשה של שחיתות של ראשי-השילטון או פרשה של מעשה-יעריצות, מחדל לאומי או ביטולן מרירי אחר.

האיש הקטן שהצעה זו באה להגן עליו הוא השר שנגב סכף מקופת-צדקה, הח"כ שהואשם בקבלת שוחד מיני, ראשי-העיריה שקיבל שוחד כספי, נציג הבנק הממלכתי שעסק במסעות-שוד, השר שנתן פקודה לרצוח והפקיד הממלכתי שביצע את הפקודה הבלתי-יחוקת.

אם תקבל הצעת-חוק זו, תהיה זאת ראשית הסוף של חופש-העיתונות בארץ — כלומר, זכות האזרח לדעת מה עושה השילטון, זכות האזרח לדעת מה עושה בכסף שנגזל ממנו באלף צורות שונות של מיסים והיטלים, זכות האזרח לדעת מדוע ואיך מתקבלות החלטות גורליות לשלוח אותו למות ברחובות ביירות או להקים התנחלות על קבר רחב הזונה.

אני מציע לעמיתיי העיתונאים להפסיק להמהם ולגמגם, להתנצל ולהתגונן. יש לקרוא למימיה בשמה.

זהו קנוניה חוצפנית של חבורת פוליטיקאים לעצום את עיני הציבור לסתום את אוזניו ולבלום את סיו. מיגור המימיה הזאת הוא חובה עליונה, אין זו מילחמתם של העיתונאים, והיא חובה מוכרזת להשאיר אותה בידיהם. זוהי מילחמת הציבור כולו על איכות חייו ואיכות מדינתו.

אם כן, איזה אינטרס משרתים אנשי-התיקשורת?

המילה "תיקשורת" היא אחת מאותן מילים שאיבדו מרוב שימוש את מובנן. מה זאת "תיקשורת"?

בין מי למי מקשרים אמצעי-התיקשורת? כפי שמלמדות המילים עצמן, אמי צעיה-התיקשורת הם אמצעים המקיימים את התיקשורת בין אזרח לאזרח, בין חלקי הציבור, בין השילטון והאזרחים. ה"תיקשורת" היא פונקציה חיונית בכל חברה, ובחברה הרמוקרטית על אחת כמה וכמה.

כמו זרם-הדם בגוף האדם, כן מחבר זרם-התיקשורת בין כל התאים של הגוף הלאומי. אם התיקשורת אינה מגיעה

אלא שתמונה זו היא אבסורדית. אין כל קשר בינה לבין המציאות.

מילחמה אינה בין המוסדות הנבחרים ובין אכלי-התיקשורת. יש להעמיד את הדברים על אמיתותם, הפשוטה והנוקבת:

זהו מילחמה של המימסד המיפלגתי נגד הציבור. התוקפים הם בעלי השררה, בעלי השילטון, בעלי העוצמה הפוליטית והכלכלית. המותקפים הם אזרחי מדינת-ישראל כולם, כלי הברדל מין, רת, לאום, עדה וגזע.

לכלי-התיקשורת אין שום אינטרס עצמאי במאבק הזה. אין הם מופיעים בו כמגינים על אינטרס מיוחד משלהם. הם

לאיבר מסויים, הוא ירקב וימות. סתימת עורק חיוני יכולה לגרום למות הגוף כולו.

כריויות-הדם בגוף האדם אינן מודעות כלל לתפקידן החיוני. הן פועלות באופן אוטומטי.

עיתונאים רבים בוודאי אינם מודעים כלל לתפקידן החברתי החיוני שהם ממלאים. יתכן מאוד שהם רק "רצים אחרי סנסציות". יתכן שהם רוצים לגלות ולהשוף כדי להתפרסם נרכים, לזכות כהערצת עמיתיהם, להגדיל את משכורתם ולקדם את עצמם. יתכן שהם ציניים. יש רבים אחרים — והם הרוב, כמו בכל מיקצוע — שלא איכפת להם, הרוצים לעשות את עבודתם בשקט ואין זה משנה מאומה לגבי מרות התפקיד החברתי: התיקשורת היא פונקציה של החברה, דסימטציה של הרמוקרטיות, הערובה האמיתית היחידה לזכויות-האדם, להרזות-האזרח, ליכולת של כל גבר ואשה בתכרה לתפקד כאדם בן-חורין. מי שמברז מילחמה על כללי-התיקשורת, כדור-האדם את פיהם, אינו לוחם בקומץ רודפי-סנסציות ומוכרי-עיתון נים. הוא לוחם בציבור כולו.

ה נכון בכל מדינה דמוקרטית, וזה נכון פי כמה וכמה במדינת-ישראל.

במדינת-ישראל אין אופוזיציה סודית יעילה.

ריבוי-המפלגות בישראל הוא פיקציה, ולא רק בעיות של "ממשלת-אחרות-לאומית". יש בישראל מפלגה אחת ויחידה, וכה מפלגים שונים. שאינם שונים זה מזה אלא בכייתיים חיצוניים. למיפלגה יחידה זו שייכים שימעון פרס ויצחק שמיר, חיים הרצוג ואברהם שפירא. גאולה כהן ואמנון רובינשטיין, הרב שך ועקב חזן. המימסד השילטוני והקונסנוס הלאומי חופפים, והם כוללים קואליציה רישמית ואופוזיציה רישמית כאחת. האופוזיציה הפוליטית האמיתית מורכבת

דאי לזהות, קודם כל, את התוקף. ננעים לחשוב שווה רק גורם מסויים אחד כקואליציה, בניגוד לשאר הגורמים בה, או שיש כאן חלוקה בין ניצים רעים ויונים טובות, בין אנשי-ימין ורסננים ואנשי-שמאל ליברליים.

למרבה הצער, אין בתמונה זו כל ממש. התוקף הוא המימסד כולו — ימין ושמאל, רתיים וחילוניים.

נשיא-המדינה הליברלי, חיים הרצוג, מצטיין בקריאת-קרב נוסח "עליהם" לא פחות מאשר סגן ראשי-הממשלה. אין הברל בין הקריאה הנשיאותית להפסקת "מחול-השדים" (קרי: מחול העיתונאים) ובין הקביעה של יצחק שמיר (90% של הציבור לא רוצים לדעת שום כרוב). לא שתי האמירות מתנוסס הדגל השחור של 1984, והסיסמה ששם ג'ורג' אורוול כפי האח הגדול: "בורות היא כוח".

השר אמנון רובינשטיין, נסיד המימסד הליברלי, פעיל בחקיקת החוק לסתימת-פה (תוך שינוי, כמובן) לא פחות מאשר שונאי-עיתונות מיעודים כמו יצחק מודיע, שכוונתו המיקרית במישור-המישפטי העניקה לו הודמנות-פו לנקמה אישית מתוקה בכלי-התיקשורת.

גורד הקווקוס, המסתער בחרבות שלופות על סוללת התיקשורת, מורכב מכל רכיבי הממשלה והקואליציה. מאחוריו עומד המימסד כולו, כל המעמד של בעלי זכויות-היתר, שליטי הקופה הציבורית, מחלקי-השלל-לעצמם, המיפלגה הגדולה האחת של שמור-ליאוואסר-לך.

לכל אלה יש אינטרס אחד משותף: לסתום את הפה של הביקורת, להניח מסך-עשן עבה מסביב לעצמם, כדי שיוכלו לעשות כאוות-נפשם בערסל סמוך ננעים.

הו התוקף. מיהו המותקף? לכאורה: כללי-התיקשורת.

אולם הגדרה זו היא מלכודת, שאנשי-התיקשורת עצמם נפלו בה. היא יוצרת תמונה מעוותת ושיקרית, המשרתת את סותמיה-הפה.

מתקבל הרושם כאילו עומדים כאן, זה מול זה, שני צדדים. בצד האחד: הממשלה, בית-הנבחרים, נשיא-המדינה, מוסדות נבחרים שדעם בחר בהם והמייצגים את האינטרס הממלכתי העליון. ובצד השני: חבורה של עיתונאים ועורכים, שאיש לא נהנה של עצמם. אין הם מייצגים אלא את האינטרס הנלוו של עצמם.

הסיסמה: "כדי למכור כמה עיתונים ולהרוויח כמה גרושים הם מוכנים להשמיץ, ללכלך, לחשוף סודות, להרוס את המוראל ולתקוע סכין בגב האומה הלוחמת".

אם מציגים את הדברים כך, ברור מי צודק. סותמיה-הפה, כמובן, היא הם פועלים בשם הרמוקרטיות, בשם הקיום הלאומי, למען הביטחון שבלעדי אין חיים לכולנו, כפי שהיטיב הנשיא להגדיר את הרברים.

אינו מאמין כי פרשת-השב"כ, למשל, מברזה אף עותק אחד נוסף של עיתון כלשהו בארץ.